

Dine veya İnanca Dayalı Müsamahasızlığın ve Ayırmacılığın Bütün Şekilleriyle Ortadan Kaldırılması Hakkında Bildiri

(BM Genel Kurulu'nun 55 sayılı 25 Kasım 1981 tarihli kararı)

Genel Kurul,

Birleşmiş Milletler Andlaşması'nın temel prensiplerinden birisinin bütün insanların doğasında kendiliğinden vâir olan onur ve eşitlik prensibi olduğunu ve bütün üye Devletlerin herkes için, ırk, cinsiyet, dil veya din ayırımı yapmadan, insan hak ve hürriyetlerine evrensel saygıyı ve riayeti geliştirmek ve teşvik etmek için Teşkilatla işbirliği halinde müştereken ve tek başlarına tedbir almayı taahhüt ettiklerini mülâhaza ederek,

İnsan Hakları Evrensel Bildirisinin ve Medeni ve Siyasi Haklara ilişkin Milletlerarası Sözleşmenin ayırım yapmamayı ve kanun önünde eşitliği ve düşünce, din veya inanç hürriyetini ilân ettiğini mülâhaza ederek,

İnsan hak ve hürriyetlerine, özellikle düşünce, vicdan, din veya başka türlü inanç hürriyeti hakkına saygısızlığın ve onları ihlal etmenin, bilhassa bu gibi saygısızlık ve ihlallerin diğer Devletlerin iç işlerine müdahale etmeye hizmet ettiği ve halklar ve milletler arasında nefreti uyandırdığı durumlarda doğrudan veya dolaylı olarak insanlığa savaşlar ve büyük acılar getirdiğini mülâhaza ederek,

Din veya inancın, sahip olan için, hayat kavramının (anlayışının) temel unsurlardan birisi olduğunu ve din veya inanç hürriyetine bütünüyle saygı gösterilmesi ve garanti edilmesi gerektiğini mülâhaza ederek,

Din ve inanç hürriyeti ile ilgili meselelerde anlayış, müsamaha ve saygıyı geliştirmenin ve din veya inancın Birleşmiş Milletler Andlaşması, Birleşmiş Milletlerin diğer ilgili belgeleri ve işbu Bildirinin amaç ve prensipleri ile bağdaşmayan amaçlar için kullanılmasının kabul edilemez olduğunu mülâhaza ederek,

Din ve inanç hürriyetinin aynı zamanda dünya barışına, sosyal adalete ve halklar arasında dostluğun sağlanmasına ve sömürgecilik ve ırk ayırımı ideolojisi veya uygulamalarının ortadan kaldırılmasına katkıda bulunduğuna kani olarak,

Birleşmiş Milletlerin ve uzmanlık örgütlerinin himayesi altında değişik ayrımcılık biçimlerinin ortadan kaldırılması ile ilgili birkaç sözleşmenin kabul edilmesini ve bazılarının yürürlüğe girmesini memnuniyetle kaydederek,

Dünyanın bazı bölgelerinde hala din veya inanç meselelerinde müsamahasızlığın belirtileri ve ayrımcılığın varlığından kaygı duyarak,

Bu gibi müsamahasızlığın bütün biçimleriyle süratle ortadan kaldırılması için ve din veya inanç sebebiyle ayrımcılığı önleme ve onunla mücadele etmek için gerekli bütün tedbirleri almaya kararlı olarak,

Din veya inanca Dayalı Müsamahasızlığın ve Ayırmacılığın Bütün Şekilleriyle Ortadan Kaldırılması Hakkında işbu Bildiriyi ilan eder.

Madde 1- Herkes düşünce, vicdan ve din hürriyeti hakkına sahiptir. Bu hak, bir dine veya kişinin kendi seçimi olan herhangi bir inanca sahip olma hürriyeti hakkını ve gerek bireysel olarak, gerekse başkaları ile birlikte ve alenen veya hususi olarak dinini veya inancını, tapınma, ibadet, uygulama ve öğretim biçimlerinde izhar etme (açıklama) hürriyetini kapsar.

2. Hiç kimse, bir dine veya kendi seçimi olan bir inanca sahip olma hürriyetini zayıflatacak bir zorlamaya tabi tutulmayacaktır.

3. Bir kimsenin dinini veya inançlarını açıklama hürriyeti, ancak kanunla konulan ve kamu güvenliğini, düzenini, sağlığını veya ahlakını yahut başkalarının temel hak ve hürriyetlerini korumak için gerektiği ölçüde sınırlamalara tabi tutulabilir.

Madde 2- Hiç kimse, din veya diğer inançlar sebebiyle herhangi bir Devlet, kurum, insan grubu veya kişiler tarafından ayırma tabi tutulmayacaktır.

2. İşbu Bildiri bakımından, "din veya inanca dayalı müsmahasızlık ve ayrımcılık" ifadesi, din veya inanca dayanan ve amacı veya sonucu insan haklarının ve temel hürriyetlerinin eşitlik esasına göre tanınmasını, bunlardan yararlanmayı, veya bunların kullanılmasını ortadan kaldıracak veya zedeleyecek her türlü farklılaştırma, dışlama, sınırlama veya tercih demektir.

Madde 3- İnsanlar arasında din veya inanç sebebiyle ayrımcılık yapma, insan onuruna karşı bir hakaret ve Birleşmiş Milletler Andlaşması'nın prensiplerini inkâr etme teşkil eder, ve İnsan Hakları Evrensel Bildirisi'nde ilan edilen ve İnsan Haklarına ilişkin Milletlerarası Sözleşmelerde detayları ile vaaz edilen insan haklarının ve temel hürriyetlerin bir ihlali, ve milletler arasında dostça ve barışçı ilişkileri (kurmanın) bir engeli olarak mahkûm edilecektir.

Madde 4- 1. Bütün Devletler, medeni, ekonomik, siyasi, sosyal ve kültürel hayatın bütün alanlarında insan haklarının ve temel hürriyetlerin tanınması, kullanılması ve bunlardan yararlanma bakımından din veya inanç sebebiyle ayrımcılığı önlemek ve ortadan kaldırmak için etkin tedbirler alacaklardır.

2. Bütün Devletler, gerektiğinde bu gibi ayrımcılığı yasaklayacak mevzuatı çıkarmak veya iptal etmek için, ve din veya bu konudaki diğer inançlar sebebiyle gösterilen müsmahasızlıkla mücadele etmek için uygun düşen tedbirleri almak hususunda bütün çabaları sarfedeceklerdir.

Madde 5- 1. Ebeveynler veya yerine göre, çocuğun kanuni temsilcileri, aile içi hayatı din veya inançlarına uygun şekilde ve kendi fikirlerine göre çocuğun yetiştirilmesi için gerekli olan ahlaki eğitimi akılda tutarak düzenleme hakkına sahiptirler.

2. Her çocuk, din veya inanç meselesinde ebeveynlerinin veya, yerine göre, kanuni temsilcilerinin isteklerine uygun bir şekilde eğitimden yararlanma hakkına sahiptir, ve ebeveynlerinin veya kanuni temsilcilerinin isteklerine aykırı bir şekilde din veya inanç konusunda eğitim almaya mecbur edilmeyecektir; bu hususta yönlendirici prensip, çocuğun menfaatleridir.

3. Çocuk, din veya inanca dayalı her türlü ayrımcılığa karşı korunacaktır. Anlayış, müsamaha, halklar arasında dostluk, barış ve evrensel kardeşlik, başkalarının din veya inancına saygı ruhu içinde, ve enerji ve kabiliyetlerinin hemcinslerinin hizmetine vakfedilmesi gerektiğinin tüm bilinciyle yetiştirilecektir.

4. Ebeveynlerinin ya da kanuni temsilcilerinin bakımının altında olmayan bir çocuğun durumunda, bunların açıklanmış istekleri, veya din veya inanç meselesiyle ilgili isteklerini yansıtan

diğer herhangi bir kanıt gerektiği şekilde dikkate alınacaktır; bu konuda yönlendirici prensip, çocuğun menfaatleri olacaktır.

5. Bir çocuğun içinde yetiştiği dinsel veya inançsal uygulamaların çocuğun fiziksel veya ruhsal sağlığına veya eksiksiz gelişmesine zararlı olmaması gerekir; bu bağlamda işbu Bildirinin madde 1, paragraf 3'ü dikkate alınacaktır.

Madde 6- Bu Bildirinin 1. maddesi hükümlerine uygun şekilde ve 1. maddenin 3. paragrafı hükümlerine tabi olmak üzere, düşünce, vicdan, din veya inanç hürriyeti hakkı, diğerleri yanında, aşağıdakileri kapsar:

(a) bir din veya inanca tapma veya bunlarla ilgili olarak toplanma, ve bu gibi amaçlar için yerler açma ve idame ettirme,

(b) uygun düşen hayır kurumlarını veya insani kurumları açmak ve idame ettirmek

(c) bir dinin veya inancın ayin veya adetleriyle ilgili gerekli madde ve malzemeyi yeterli ölçüde yapmak, edinmek veya kullanmak;

(d) bu alanlarda ilgili yayınları yazmak, neşretmek ve dağıtmak;

(e) bir din veya inancı, öğretmeye uygun olan yerlerde öğretmek;

(f) bireylerden veya kurumlardan ihtiyari mali ve diğer katkıları istemek ve almak;

(g) herhangi bir dinin veya inancın gereklerinin ve standartlarının lüzümlü addettiği liderleri eğitmek, tayin etmek, seçmek veya veraset yoluyla belirlemek;

(h) din veya inanç emirlerine uygun şekilde dinlenme günlerini idrak etmek (gözetlemek) ve tatilleri ve merasimleri kutlamak;

(i) din ve inanç meselelerinden milli ve milletlerarası düzeyde bireylerle ve cemaatlerle iletişimi tesis etmek ve sürdürmek,

Madde 7- İşbu Bildiride derpiş edilen haklar ve hürriyetler, milli kanunlarda herkesin uygulamada bu gibi hak ve hürriyetlerden yararlanabileceği bir tarzda tanınacaktır.

Madde 8- İşbu Bildiride yer alan hiçbir hüküm, İnsan Hakları Evrensel Bildirisini ve İnsan Hakları ile ilgili Milletlerarası Sözleşmeleri sınırlayacak veya onlardan sapmaya izin verecek şekilde yorumlanmayacaktır.